

НОВОПОЛТАВСЬКЕ РОДОВИЩЕ (РУДНИК ПІВДЕННИЙ, РУДНИК ПІВНІЧНИЙ)

Корисна копалина: апатит, руди танталові, руди ніобієві, руди стронцієві, руди рідкісноземельні, руди уранові, фтор, магнетитовий концентрат, карбонатна сировина

Вид, строк користування надрами: видобування корисних копалин, 20 років.

Місце розташування: Пологівський та Бердянський райони Запорізької області, за 1 км на північ від смт Чернігівка. Поряд з родовищем знаходяться інші населені пункти: Новополтавка, Новоказанкувате, Григорівка, Стульневе та ін.

Площа ділянки: 938,10 га

Геологічна характеристика

У геологічній будові району беруть участь докембрійські та мезо-кайнозойські відклади. На родовищі виявлено два промислових типи руд: руди кір вивітрювання і корінні (щільні) руди.

За складністю геологічної будови родовище відноситься до 2 групи складності.

Основними породотвірними мінералами карбонатитів являються кальцит (50 – 90 %) або доломіт (до 70 % і більше), біотит або флогопіт (3 – 40 %), олівін (0 – 30 %), апатит (3 – 30 %), магнетит (0 – 15 %), акцесорними – пірохлор, гатчеттоліт, фергюсоніт, баделейт, колумбіт, які визначають попутну рудність апатитових руд, а також рутит, сфен, монацит, ортит, циркон. У корах вивітрювання всі ніобати, за виключенням колумбіта, руйнуються і перетворюються в землісті різновиди, що концентруються у шламах. Основний фосфатонесний мінерал – апатит, який добре зберігається у корах вивітрювання. Вміст фосфорного ангідрида в карбонатитах становить 2 – 6 %, знижується в зонах доломітизації на 0,2 – 2 %, особливо у зонах розвитку монациту по апатиту. Попутні корисні копалини, пов'язані з комплексом лужних порід і некондиційних апатитових руд: цирконій і ніобій-тантал-рідкісноземельна мінералізація. При бортовому вмісті ZrO_2 0.3 % виділено одне крупне тіло бідних цирконієвих руд із середнім вмістом 0,52 % ZrO_2 і сім дрібних. Руди в корі вивітрювання і невивітрених сієнітах технологічні. Цирконієві концентрати містять 64 % ZrO_2 при 1 % HfO_2 , розвідані по категорії C_1 і C_2 .

Віднесені до позабалансових з економічних причин. Попутно з цирконієм в рудах наявні ніобій-тантал-рідкісноземельні елементи, пов'язані з тими ж мінералами, що і в карбонатитах. Останні також формують малопотужні тіла в некондиційних апатитових рудах – всього 19 тіл. Характер розподілу аналогічний карбонатитам. Середній вміст Nb_2O_5 у корі вивітрювання за категорією C_1 – 0,206 %, за категорією C_2 – 0,152 %, у щільних рудах за категорією C_2 – 0,13 %. Руди нетехнологічні. У корах вивітрювання рідкісні елементи виходять в шлами, а з щільних руд отримано колективний концентрат, який містить 22,6 % Nb_2O_5 при вилученні 36,18 %. Руди віднесені до позабалансових з технологічних причин. На території родовища поширені 6 водоносних горизонтів: четвертинний, полтавський, верхньокрейдовий, нижньокрейдовий, кори вивітрювання кристалічних порід, тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію. Найбільш водонасиченими є верхньокрейдовий та нижньокрейдовий. Водоносні горизонти у різній степені гідравлічно пов'язані між собою. Очікувані прогностичні водопитоки у період будівництва складають 500-600 м³/год, при експлуатації родовища – 100-200 м³/год. Водопостачання (господарсько-питне і технічне) пропонується забезпечити за рахунок Канівського родовища. Для нормального ведення гірничих робіт необхідне осушення водоносних горизонтів кори вивітрювання і тріщинуватої зони кристалічних порід підземним способом випереджуючими свердловинами. Гідрогеологічні та гірничо-технічні умови розробки родовища відносно складні. Фактори, які ускладнюють розробку родовища, наступні: глинисті породи осадової товщі і глинисті різновиди кори вивітрювання здатні набухати, розмокати і переходити в текучий стан; піщані породи осадової товщі нестійкі, обводнені; продуктивна товща обводнена; водоносні горизонти на родовищі взаємопов'язані; над продуктивною товщею наявні гідростатичні напори до 100 м і більше; при проходці в тріщинуватих породах можливі обвали, прориви підземних вод. Передбачається підземний спосіб розробки родовища. Видобування руди пропонується знизу вгору із закладкою виробленого простору, тому зрушення на поверхні землі не очікується. Осушення водоносних горизонтів не призведе до погіршення гідрогеологічної обстановки.

Наявна геологічна інформація

Родовище відкрите в 1970 році. Попередня розвідка його виконувалася у 1978-1985 рр., детальна – у 1982-1991 рр. Протоколом ДКЗ СРСР від 20.12.1991 р. № 11160-ДСК затверджені запаси родовища.

Оцінка ресурсів/запасів

Державним балансом запасів корисних копалин України станом на 01.01.2022 р. обліковуються запаси апатиту у кількості за категоріями, тис.т: $V+C_1$ 859628/42310, C_2 95858/4268, позабал. 34039/1593;

руд стронцієвих $V+C_1$ 859627/865, C_2 95858/87; руди рідкісноземельні $V+C_1$ 85962/1938, C_2 95858/274; фтору $V+C_1$ 859628/1911.7, 95858/192.7; видобувні запаси магнетитового концентрату (вміст Фемагн. 66% при виході 2,4%) $V+C_1$ 19452.3, C_2 2158.9; видобувні запаси карбонатної сировини ГОСТ 14050-85 (при виході концентрату 39,1%) $V+C_1$ 357797.6, C_2 44326.6.

Інформація щодо кількості запасів руд танталових, руд ніобієвих та руд уранових має обмежений доступ.

<http://geoinf.kiev.ua/53716>

Мінімальна програма робіт

Передбачена примірними угодами про умови користування надрами та визначена у додатку «Програма робіт».

Примірні угоди розміщені за посиланням: <http://www.geo.gov.ua/primirni-ugodi-pro-umovi-koristuvannya-nadrami/>

